

УДК 37.013.78+37.011.32

DOI: 10.22141/2224-0721.14.7.2018.148780

Яцишин Р.І.¹, Герич П.Р.¹, Дідушко О.М.¹, Чернявська І.В.¹, Роман Л.А.²¹ ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна² ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці, Україна

Соціальна робота ЯК ВИЯВ ГУМАННОГО СТАВЛЕННЯ ДО СТУДЕНТА. Право на недосконалість

For cite: Mižnarodnij endokrinologičnij žurnal. 2018;14(7):712-713. doi: 10.22141/2224-0721.14.7.2018.148780

Резюме. У статті йдеться про основи соціальної роботи як професії і як самостійної навчальної дисципліни. Також розглянуто модель необмеженого вдосконалення студентів шляхом виховання та їхнє право на недосконалість.

Ключові слова: соціальна робота; виховання; обов'язки викладача

Соціальна політика держави на сьогодні набуває особливого значення. І вона значною мірою реалізується в соціальній роботі.

Яку ж мету ставить перед собою соціальна робота? Насамперед це регулювання правових, економічних відносин індивіда й суспільства, а також надання кожній людині допомоги й підтримки у вирішенні виникаючих проблем, подоланні перешкод на шляху до самореалізації й самоствердження [1].

Водночас не можна стверджувати, що основний зміст соціальної роботи полягає тільки в наданні допомоги індивіду, його підтримці, соціальному захисті, тому що соціальна робота є також одним із важливих і найбільш складних інструментів соціального контролю.

Соціальна робота бере свій початок ще з біблійних часів. Тоді це була благодійність, релігійний обов'язок віруючого, система гуманітарних послуг нужденним. У наші часи соціальна робота визнана як професія, що потребує спеціальної підготовки, як окрема галузь науки і як самостійна навчальна дисципліна. Підготовка спеціалістів базується на вивченні комплексу предметів. Майбутнім соціальним працівникам просто необхідні знання з психо-

логії (загальної, вікової, педагогічної, соціальної, юридичної, психології праці), педагогіки, медицини, права, соціології [2].

Конститутивна думка про освіту й виховання в сучасному контексті соціальної роботи концентрується на положенні щодо забезпечення студентам можливості самостійно й активно брати участь у педагогічному процесі. В основу цього покладено ідею, що індивідуум сам, за своєю природою, захищений у самостійності. Із цього погляду можна розглядати право на недосконалість як право людини самій визначати свої недоліки. Суверенітет у цьому розумінні полягає не в усуненні чи компенсації слабкостей, а в їх визнанні. Кожен студент має можливість індивідуально й осмислено змінювати своє життя [3].

Сучасна педагогіка концентрує увагу на питанні про досконалість людини. Студент, як і будь-яка людина, — недосконала істота, але все ж він як такий існує лише в стадії між недоліками й удосконаленням. Це означає, що виховання проявляється в антропологічній відповідальності за недоліки й переходить його межі з погляду досконалості.

Ці думки ми знаходимо в педагогіці Руссо, Фребеля, Канта, погляди яких не торкаються педагогіч-

них концепцій і теологічних імплікацій, що спрямовані на досягнення найвищого рівня й орієнтації на досконалий зразок.

Але педагогіка, яка орієнтується на модель необмеженого вдосконалення людини, нашою увагою є проблеми, коли має брати до уваги «недосконалих» людей, зокрема студентів. Поряд із сучасними прагненнями до безмежного панування гуманності останнім часом все голосніше лунає заклик до «права на недосконалість, на імперфектність». Ідея «права на недосконалість», як здається, є моральним правом, що стає легітимним лише в людському контексті. Його вихідним положенням є визнання відмінностей. Право на недосконалість передбачає, що студенти та їхнє оточення повинні звертати увагу на те, з чим пов'язані їх відмінності, чи залежать вони від їх моральних, фізичних здібностей і властивостей [4].

Ідеальний портрет сучасної людини, що твориться за такими критеріями, як досягнення, успіх, кар'єра, змагання, раціональність і прагнення до влади, відсутність страждання, здоров'я, активність, удосконалення, дає підставу для визначення поняття «неповноцінність» як відхилення від нормативної концепції особистості для всіх людей.

Відповідні тези проголошують, що неповноцінність містить культурну обмежуючу норму. Студент не тільки є власне неповноцінною істотою, а й встановлює педагогічну культуру освітніх заходів [5].

Чи право на недосконалість означає право на виховання, чи право на недосконалість пояснює право на помилку?

Виховання — це точний приклад основного права, що пов'язане *ab inito* з позитивним основним обов'язком. Поняття, моральне право тоді лише має сенс, якщо воно закріплене і є моральною нормою.

Якщо поняття морального права ґрунтується на обов'язку, не враховуючи прийняті гіпотетичні або категоріальні обов'язки, то змістовно обов'язки похідні від прав, що звернені до інтересів і потреб індивідуумів.

Немає сенсу говорити про обов'язок, коли не повинна порушуватись цілісність іншого, якби інший не цікавився своєю цілісністю. Отже, права й обов'язки не завжди симетричні: наскільки осмислено слід говорити про обов'язки і права і наскільки сумнівним і незначним фактом є тема про обов'язок виховання, що є справа без обов'язків, наприклад, обов'язки студентів і викладачів.

Отже, можна констатувати і права викладачів, яким не відповідають симетричні обов'язки: обов'язки не зашкодити, гарантувати піклування й підтримку, а також забезпечити великою мірою увагу, прихильність і турботу. Виходячи з антропології інтересів і потреб, викладачі повинні були б гарантувати своїм студентам умови, у яких вони могли би бути захищеними й щасливими. Студенти ж, в свою чергу, повинні мати власний світогляд, відчуття відповідальності й готовність до майбутньої складної діяльності.

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів при підготовці даної статті.

References

1. Zvereva ID, editor. *Social'na robota/social'na pedagogika: ponjatijno-terminologichnyj slovnyk [Social work / social pedagogy: conceptual and terminological dictionary]*. Kyiv: Etnosfera; 1994. 119 p. (in Ukrainian).
2. Lagutin VD. *Ljudyna i ekonomika: Socioekonomika: navchal'nyj posibnyk dlja vuziv [Man and the economy: Socioeconomic: a textbook for higher educational institutions]*. Kyiv: Prosvita; 1996. 336 p. (in Ukrainian).
3. Tsirkin Slu, editor. *Spravochnik po psihologii i psikiatrii detsko-gi i podrostkovogo vozrasta [Reference book on psychology and psychiatry of child's and adolescent age]*. SPb: Piter; 1999. 752 p. (in Russian).
4. Nejko JeM, Skrobach NV, Jacyshyn RI, Nejko NV. *Moral and psychological bases of education of students. Arhiv klinichnoi' medycyny*. 2005;(1):90-92. (in Ukrainian).
5. Yatsyshyn R, Gerych P, Didushko O. *Modern aspects of medical education in Ukraine. Mižnarodnij endokrinologičnij žurnal*. 2017;13(8):145-146. doi: 10.22141/2224-0721.13.8.2017.119283. (in Ukrainian).

Отримано 02.10.2018 ■

Яцишин Р.И.¹, Герыч П.Р.¹, Дидушко О.Н.¹,
Чернявская И.В.¹, Роман Л.А.²

¹ ГВОУ «Ивано-Франковский национальный медицинский университет», г. Ивано-Франковск, Украина

² ВГОУ Украины «Буковинский государственный медицинский университет», г. Черновцы, Украина

Социальная работа как проявление гуманного отношения к студенту. Право на несовершенство

Резюме. В статье идет речь об основах социальной работы как профессии и как самостоятельной учебной дисциплины. Также рассмотрена модель неограниченного совершенствования студентов путем воспитания и их право на несовершенство.

Ключевые слова: социальная работа; воспитание; обязанности преподавателя

R.I. Yatsyshyn¹, P.R. Gerych¹, O.M. Didushko¹,
I.V. Cherniavska¹, L.A. Roman²

¹ Ivano-Frankivsk National Medical University,
Ivano-Frankivsk, Ukraine

² Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine

Social work as demonstration of humane attitude toward a student. The right to imperfection

Abstract. Article deals with the bases of social work, both as profession and as independent academic discipline. The model of unlimited improvement of students through education and their right to imperfection are also considered.

Keywords: social work; education; duties of a teacher